

Van Toen: Vorstenbosch in 1920.

Het jaar 2020 is net begonnen. We kijken nu eens aan het begin van het jaar terug. Niet op het lopend of voorbijge jaar, maar op 100 jaar geleden, het jaar 1920. Wat was toen het nieuws in Vorstenbosch.

Kaart van Vorstenbosch ca 1920

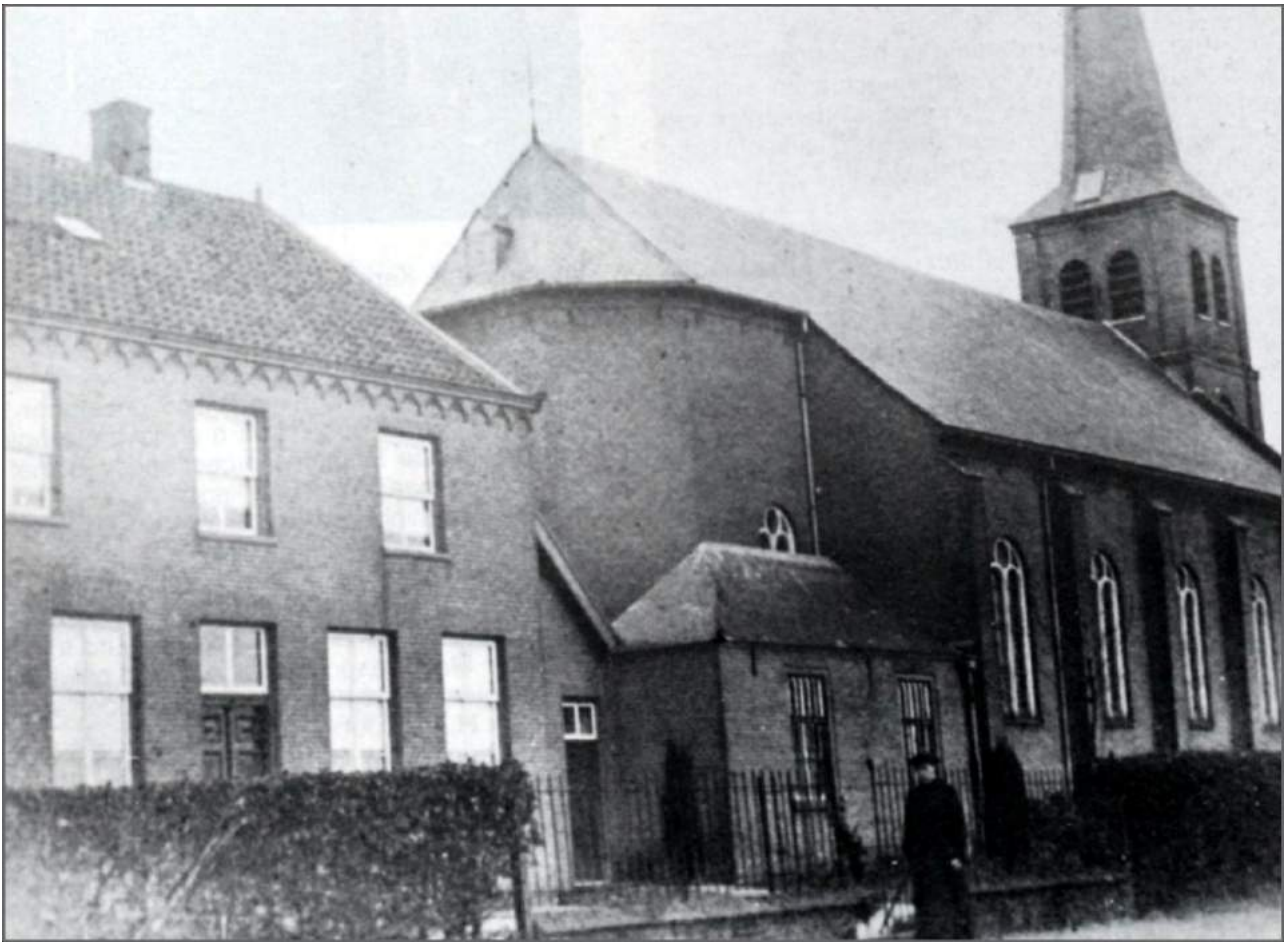
Vorstenbosch was 100 jaar geleden nog niet het dorp van nu, maar een redelijk geïsoleerde gemeenschap van vooral verspreid liggende boerderijen. De gemeenschap van Vorstenbosch was toen nog verdeeld over 4 gemeenten en 4 parochies. Op de Dintherse Hoek (gemeente Dinther) waren ongeveer 20 boerderijen met ca 130 bewoners. In het huidige dorp (gemeente Nistelrode) ca 60 woningen met 320 inwoners en op Bedaf, de Brakken (gemeente Uden) nog een 15 tal woningen met ca 75 inwoners. Vorstenbosch telde toen dus globaal zo'n 625 inwoners. (Bron: volkstelling december 1920).

Uit de kranten van toen halen we enkele berichten.

In de nacht van zondag 11 op maandag 12 januari stormde het in de regio. Er waaiden verschillende hooibergen om en er vielen gaten in daken. Van het huis van Adrianus (Orrie) de Mol op het Derpt vloog een 50 kg zware deksteen van de schoorsteen. „Hij vloog zonder iets te raken wel 15 meter verder de weg op“.

In januari melde de krant dat pastoor Baijens in Vorstenbosch dit jaar in mei zijn 40 jarig priesterfeest zou vieren. Maar zo ver kwam het niet. Op 26 februari overleed hij kort na zijn 66ste verjaardag. Bernardus Baijens was geboren in Lithoijen op 16 februari 1854. Hij werd in 1880 priester gewijd en was achtereenvolgens assistent in Tongelre, Kapelaan in Liempde en Gestel (Eindhoven) en rector van de Ursulinen. Op 28 juli 1899 was hij in Vorstenbosch tot pastoor benoemd. Pastoor Baijens is begraven op het kerkhof in Vorstenbosch. Zijn graf is daar nog steeds te vinden.

Vrij kort na het overlijden van pastoor Baijens werd op 12 maart Lubertus Moonen tot nieuwe pastoor van Vorstenbosch benoemd. Hij bleef tot 1926 en werd opgevolgd door pastoor Liebrechts.

Pastoor Baijens voor de voormalige kerk en pastorie aan de huidige Kapelstraat (toen Kerkstraat).

Het Eindhovens Dagblad plaatste op 13 februari 1920 een artikel over de jeugd van toen in het dorp. Het generatieverschil tussen jeugd en ouderen is iets van alle tijden.

VORSTENBOSCH. — In deze streek is het de gewoonte van het jonge volkje om 's avonds te gaan buurten en daar waar jonge dochters zijn is het wel het drukste. Men kan het hier over de gehele omtrek 's avonds horen als zo'n buurtschap (groep uit een buurt) aankomt of vertrekt. Dezer dagen nu streek er weer zo'n heel „klocht herfsthanen" (klucht opgeschoten jeugd) neer op een bevoorrecht (nou ja) boerenerf. De grootste helft trok naar binnen en deze hadden zin om te dansen. De ouders te goedertrouw, waren onnozel genoeg om de meisjes mee te laten doen. Weldra werd het een waren kannibalendans, want de porceleinen stolp van de lamp vloog ras op den vloer in stukken. Toen het bal afgelopen was en de herfsthanen vertrokken waren vond men een kei van wel 50 kilo op de tafel in den haard (woonvertrek, vertrek waarin de stookplaats was). Als ze de kans klaar zien, dan worden ook de karren „geknoopt" en dat is: de burries (van een kar, waar het paard tussen staat) worden dan onder de kar door naar achter getrokken. In plaats van zich 's avonds met iets goeds bezig te houden, met een of ander nuttig boek over land en tuinbouw, zoals onlangs het Boerenbondsblad zo juist schreef; worden de meeste lange avonden doorgebracht met nietswaardige schadelijke buurtschappen.

Op 7 april wordt in Nistelrode een nieuwe burgemeester feestelijk geïnstalleerd. Johannes van de Ven volgde zijn vader op. Het gilde Sint Antonius liep bij die gelegenheid mee in de optocht. Op de eerste feestelijke raadsvergadering van 7 april hield van de Ven een warm pleidooi voor de aanleg van harde wegen van en naar Vorstenbosch.

„Eindelijk last not least, zegt Zijne Edelachtbare het verlossen uit zijn isolement der parochie Vorstenbosch. Het klinkt bijna ongelooflijk, hoe thans reeds 50 à 60 jaren lang een verharde weg ter plaatse een onder-

werp van bespreking heeft uitgemaakt en er thans nog geen spade in de grond is gestoken. Wel heeft mijn vader de voldoening mee naar het graf mogen nemen, dat eindelijk de veelbesproken en wijd befaamde Leijgraaf in betere banen is geleid, maar de totstandkoming van een kunstweg (weg met verharding) heeft hij niet mogen beleven. Spreker hoopt niet dat er weer een mensenleven overheen moet gaan. Het moge de gemeente financiële offers kosten, doch laten wij beëindigen de jammerklachten der Vorstenbossche mensen, die reeds lange jaren verstoken bleven van hun rechtmatige eisen."

Ook van de Ven maakte het als burgemeester niet waar en het zou nog de nodige jaren duren voordat Vorstenbosch geheel met verharde wegen bereikbaar was. In 1930 werd de weg van Vorstenbosch naar Veghel verhard. De doorgaande weg in het dorp was nog onverhard. Pas in 1947 werd de weg tussen Vorstenbosch en Uden geasfalteerd.

Op dinsdag 4 mei werd van de Ven in Vorstenbosch onthaald en werd tevens de officiële inhuldiging van pastoor Moonen gevierd.

„Dinsdag maakte Harmonie Sint Lambertus een feestelijke tocht van Nistelrode naar het gehucht Vorstenbosch. Deze had een tweeledig doel, namelijk 1: onze nieuwe burgemeester de edelachtbare heer F. van de Ven te vergezellen bij zijn eerste bezoek aan dit deel van zijn rechtgebied en 2: de nieuwe pastoor van Vorstenbosch, de zeer eerwaarde heer Moonen een serenade te brengen. Dat het gezelschap welkom was bewees de hartelijke ontvangst die de Vorstenbosschenaren hadden voorbereid. Overal wapperde van de huizen de vlag en ook het gilde Sint Antonius had haar attributen weer eens voor de dag gehaald en deed haar vendel lustig zwieren. „

gilde Sint Antonius Abt ca 1927